

Levende Legekultur minikonference i Slagelse

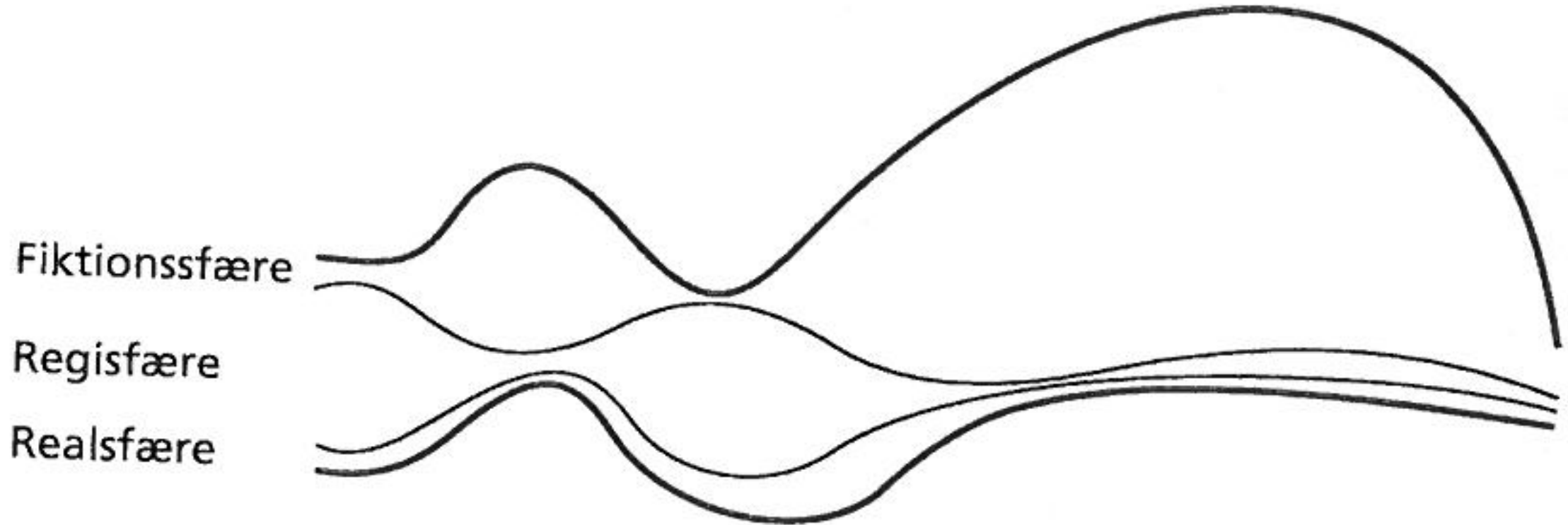
Take aways

- Legen skaber trivsel og fællesskab – alligevel savner legen status i vores samfund
- Børn i alle aldre har brug for voksnes støtte og opmuntring til leg
- At skabe gode og levende legemiljøer er omsorg og didaktik
- De voksnes rolle er forskellige i forhold til små og store børns leg
- Voksne har brug for legemod. Vi ved hvordan man får det!

Legekultur i forandring

En model over social fantasileg (Schousboe 1993)

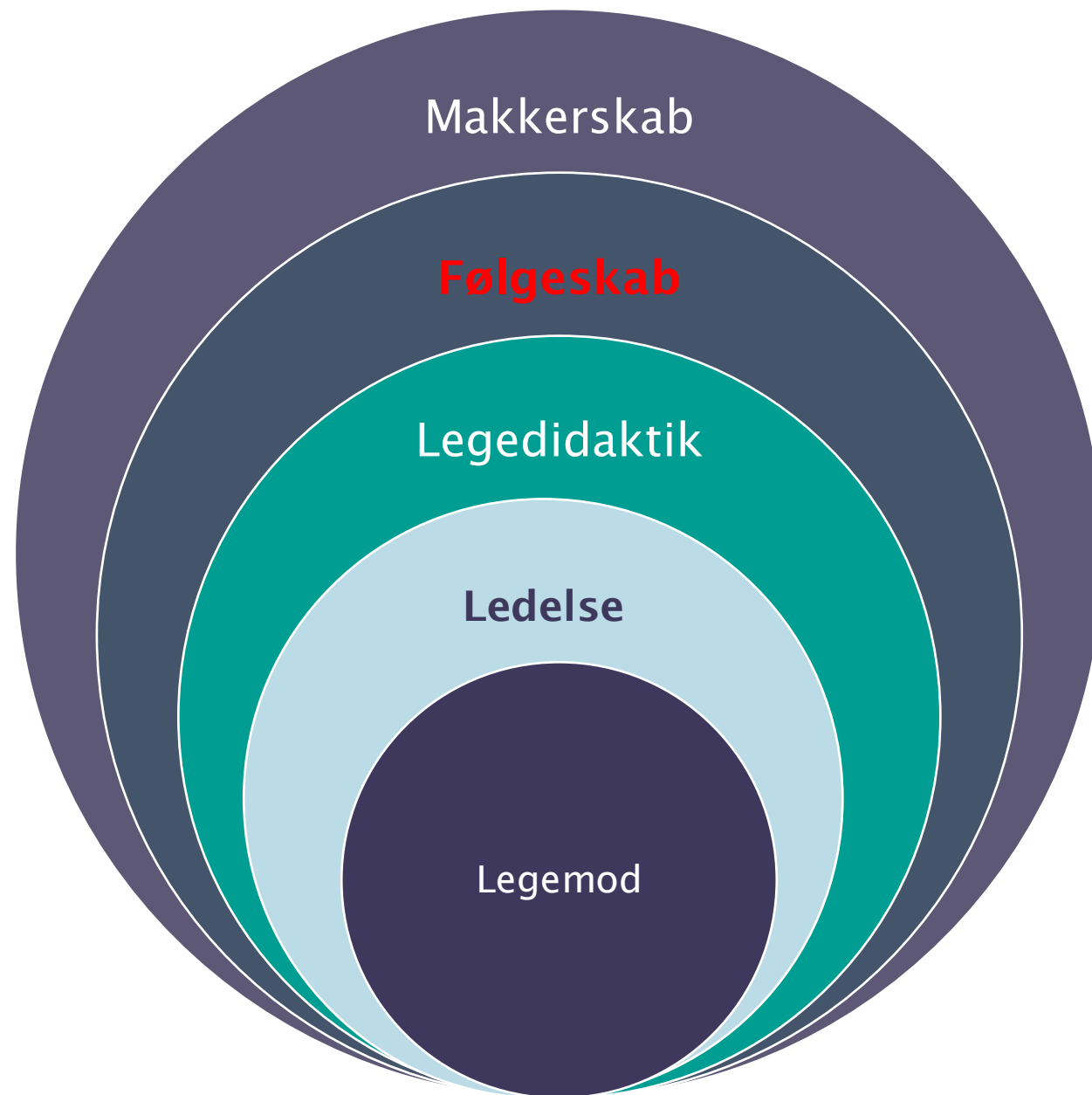
Legens forskellige former og stemninger

- Genstandsrettet og parallel leg
- Bevægelsesleg og den fysiske leg (R&T – **risikofyldt leg**)
- Konstruktionsleg
- Rolle i handlingen
- Den sociale fantasileg
- Regel-leg og spil – primært større børn
- Forskellige digitale spil/lege – primært større børn

- Alle lege kan leges i **stemningerne**: hengivent, opstemt, højstemt og euforisk

Model for legemod

- Stort og vigtigt bidrag fra Slagelses legeråd på tværs mht at få beskrevet **følgeskab** til leg

Hvad mener vi med legemod?

- at tage initiativ til at lege
- at takke ja til invitationer til leg
- at turde spille åbent ind i børns leg
- at slippe kontrol med situationen
- at "miste overblikket" for i stedet at være opslugt i legen
- at understøtte børnenes mærkelige meningsspring kreativt
- at slippe voksen/lærer-rollen, men beholde autoriteten
- at være i øjenhøjde med barnet i leg – men fastholde et pædagogisk sigte i at være med

Legemod kræver ledelse af leg

- Ledelsesopbakning er centralt for at medarbejderne kan og tør udvise legemod
- Legen skal organiseres og sættes på programmet: hvem leger hvor og hvornår?
- Ledelsen sætter tonen og retningen ved at bakke op om og styrke legens status (værdsat og vigtig som kernefaglighed)
- At legen prioriteres strategisk og ressourcemæssigt (på møder, i planer, i forhold til rekruttering, faglig udvikling og efteruddannelse)

Legemod kræver didaktisk viden

- Det er et håndværk at blive god til at lege. Det kræver viden, øvelse og vedligehold
- Viden: hvilke lege kan man lege med hvilken aldersgruppe, gruppestørrelse, og i hvilke rum (ude og inde)? Hvor stort repertoire har man? tommelfingerregler for leg
- Øvelse: her ved jeg, at det skal styres lidt stramt, at vi ikke skal være for mange med, at jeg altid kan lade en mere komme med, og så kender jeg de her variationer (hvis....så)...
- Hvordan var det nu lige denne her leg er? hvordan er det nu lige man bliver legende og kommer i legestemning? Jeg har brug for ny inspiration (legeakademiet, legehjulet mf.)

Følgeskab og tilslutning til leg

- Tillid og en god relation til børnegruppen er vigtigt for at den voksne kan have legemod og succes med at sætte leg i gang
- Jo større børnene er des vanskeligere er det at få følgeskab til leg
- Det kræver respekt og gensidig anerkendelse voksne og børn i mellem
- Den voksne bliver usikker og bange hvis følgeskabet svigter
- ”og så risikerer man at tabe meget mere end legen på gulvet” (deltager i Slagelses legeråd).

Makkerskab til leg

- Mange arbejder tit alene med en lille eller stor børnegruppe (dagpleje, SFO og klub)
- Makkerskab er en støtte når man skal prøve noget nyt
- Vent til I har makkerskab med at introducere ny lege eller deltagelsesformer i legen
- Når man har en makker har man større tryghed som den voksne

En legende tilgang

- **Legen er en primær aktivitet og eksistentielt projekt for børnene – men hvis voksne også leger bliver legen legitim på en helt anden måde**
- **Ved at give legen synlighed og prioritet understøtter vi legen i kulturen – leger vi på personalemøder, til vores personale og forældrearrangementer? Har vi ritualer for leg?**

Faldgruber når voksne leger med

- Legens frivillighed gælder også for voksne
- At være med uden at overtage styringen af legen
- At være ægte åben overfor børnenes indspil (kan man sælge tomater i bageren, og få fiskekager?)
- Kollegialt en udfordring at give sig hen i fordybelsen og samtidig miste "overblikket"
- Er det at være god til at lege, en velanset faglig kompetence?
- Få forældrene med - lav en alliance med forældrene om leg

Muligheder ved at blive mere legende

- Mere trivsel hos børn og i børnefællesskabet
- Større arbejdsglæde – mere fis og ballade, grin og fjol på jobbet!
- Tættere forhold til børnene
- Bedre mulighed for at understøtte børn i udsatte positioner
- Færre konflikter (særligt i skole og SFO)

Kilder og inspiration til videre læsning

- Skovbjerg, H. M. (2022). 10 tanker om leg. Dafolo
- Winther-Lindqvist, D. (2020) *Kort og godt om leg*. Dansk Psykologisk Forlag
- Winther-Lindqvist, D. (2023). Vi skal lege, eller ska' vi? I *Leg på spil*, Hanne Knudsen, Jens Erik Kristensen, Johan Nielsen (red.). Akademisk Forlag. s. 177-195
- Winther-Lindqvist, D. (2023). Legens Sprog. 0-14 tema: den vidunderlige leg.
- Winther-Lindqvist, D. (2023). Ledelsen skal insistere på leg. I *Ledelse i morgen* https://issuu.com/dafoloforlag/docs/ledelse_i_morgen_maj_2023?fr=sZTRiMjE0MDk4Mg
- Se mere om Levende Legekultur Indsatsen: <https://levendelegekultur.dk/>
- Tak til Gerlev Center for Leg og Bevægelse og Lauritzen Fonden